

Ο πατήρ Χρυσόστομος Ενωτιάδης γεννήθηκε στις 13 Απριλίου 1914 στο Προκόπιο της Μικράς Ασίας σε μια κωμόπολη της Καππαδοκίας με 20.000 κατοίκους, εκ των οποίων 13.000 Τούρκοι και 7.000 Έλληνες Χριστιανοί. Είχε άλλους τρεις αδελφούς και μια αδελφή.

Μέχρι το 1880 δεν υπήρχαν σχολεία. Οι ιερείς στις εκκλησίες μάθαιναν κρυφά τα ελληνικά στα παιδιά για να μην ξεχαστεί η γλώσσα. Αργότερα επιτράπηκε από τους Τούρκους να ανοίξουν σχολεία όπου τα παιδιά μαθαίνουν τα Τουρκικά αλλά και τα Ελληνικά, γιατί υπήρχαν και δάσκαλοι χριστιανοί, οι οποίοι τους δίδασκαν την γλώσσα. Το 1922 πήγε στην Α' τάξη του δημοτικού, όπου μαζί με τα τούρκικα διδάχθηκε την Ελληνική Γλώσσα και ιστορία. Το 1924 στην ηλικία των 10 ετών, σταμάτησε αναγκαστικά το σχολείο, γιατί έπρεπε να εγκαταλείψουν την Τουρκία και να πάνε στην Ελλάδα.

Έλληνες και Τούρκοι ζούσαν σχετικά ήρεμα μέχρι την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Οι Χριστιανοί Άνδρες, πληρώνοντας ένα χρηματικό ποσό δεν συμμετείχαν στο Τουρκικό Στρατό, όμως με την έναρξη του Α' παγκοσμίου πολέμου, αυτό άλλαξε και οι άνδρες υποχρεωτικά πήγαιναν στο στρατό αλλά όχι ως φαντάροι. Τους χρησιμοποιούσαν στα τάγματα εργασίας όπου σε πολύ δύσκολες συνθήκες, πείνας, κρύου και με αρρώστιες τους βάζανε να κάνουν σκληρή εργασία στην ύπαιθρο με αποτέλεσμα οι περισσότεροι να μην επιστρέψουν ποτέ στις οικογένειές τους, αφού πέθαιναν. Για αυτό και πολλές οικογένειες, όσες είχαν την οικονομική δυνατότητα προσπάθησαν να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα ή όπου αλλού μπορούσαν για να κρυφτούν.

Στην ηλικία του ενός έτους, ο πατέρας του επιστρατεύτηκε και παρέμεινε στα εργατικά τάγματα για 3 χρόνια. Ήταν από τους λίγους που κατάφεραν να επιστρέψουν. Όταν γύρισε από τα τάγματα εργασίας ήταν Μεγάλη Παρασκευή και επιστρέφοντας στο σπίτι του δεν βρήκε κανένα, γιατί η οικογένεια ήταν στην εκκλησία. Έτσι πήγε σε μια γειτόνισσα, συγγενή του, η οποία δεν τον αναγνώρισε και του έδωσε λίγο ψωμί νομίζοντας ότι ήταν ζητιάνος, αλλά μετά της εξήγησε ποιος ήταν. Η γυναίκα αυτή με μεγάλη συγκίνηση έτρεξε αμέσως στην εκκλησία και ειδοποίησε την οικογένεια. Όταν πήγε ο πατήρ Χρυσόστομος στο σπίτι συνάντησε έναν γέρο, ρακένδυτο άνθρωπο με γενειάδα ο οποίος από τις κακουχίες είχε γεράσει, αυτή ήταν η γνωριμία με τον πατέρα του στην ηλικία των 4 ετών, γιατί δεν το ήξερε, αφού όταν είχε φύγει ήταν πολύ μικρός.

Με την έναρξη του μικρασιατικού πολέμου το 1919, η ζωή δυσκόλεψε για όλους τους Έλληνες Χριστιανούς. Η κατάσταση βελτιώθηκε για λίγο μετά την επιτυχία του Ελληνικού στρατού στην Σμύρνη, κάτι το οποίο κράτησε λίγο, γιατί μετά την καταστροφή της Σμύρνης από τους Τούρκους και την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάνης το 1923, μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας, έπρεπε να γίνει ανταλλαγή πληθυσμού. Δηλαδή οι Μουσουλμάνοι της Κρήτης και της Μακεδονίας να πάνε στην Τουρκία και οι Χριστιανοί της Τουρκίας στην Ελλάδα, με εξαίρεση τους Έλληνες Χριστιανούς της Κωνσταντινούπολης και τους Μουσουλμάνους της Δυτικής Θράκης. Κάποιοι μέσα από πάρα πολλές δυσκολίες και τύχη τα κατάφεραν, κάποιοι πέθαναν από τις κακουχίες στη διαδρομή, κάποιους τους σκοτώνανε οι Τούρκοι στην διαδρομή, κάποια παιδιά που είχαν χάσει τους γονείς τους, κρυφά τα κράτησαν Τούρκικες οικογένειες και διασώθηκαν. Τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά έγιναν μουσουλμάνοι, αλλά υπήρξαν και τουρκικές οικογένειες που κράτησαν τα παιδιά αυτά και τα άφησαν να είναι Χριστιανόπουλα.

Το 1989 σε ηλικία 75 ετών κατάφερε και επισκέφτηκε το Προκόπιο της Καππαδοκίας. Τότε συνάντησε, μεγάλα βέβαια σε ηλικία, δύο τέτοια παιδιά, που ήταν ανδρόγυνο και κρυπτο- χριστιανοί. Επίσης, τότε βρήκε το πατρικό του σπίτι και το επισκέφτηκε, βρήκε τα χωράφια της οικογένειάς του και το πιο αναπάντεχο ήταν ότι βρήκε έναν φίλο του μουσουλμάνο, που μεγάλωσαν μαζί στην γειτονιά, μέχρι την στιγμή που έπρεπε να φύγει το 1924. Την εκκλησία του Αγίου Ιωάννου δεν την βρήκε, γιατί οι Τούρκοι την κατεδάφισαν και στην θέση της έφτιαξαν ένα σχολείο.

Στις 14 Σεπτεμβρίου του 1924 ορφανός από μητέρα, αφού στην γέννα του τελευταίου παιδιού δεν τα κατάφερε και πέθανε, αναγκάστηκε μαζί με την τον πατέρα του και τα άλλα του αδέρφια να ξεκινήσουν για την Ελλάδα. Η πορεία ήταν πάρα πολύ δύσκολη, με τα πόδια και βοϊδάμαξες, με όσα πράγματα μπορούσαν να κουβαλήσουν με τα χέρια, μετά από τέσσερις ημέρες έφτασαν στον σιδηροδρομικό σταθμό Ουλούκ Ισλά όπου με το τρένο τους μετέφεραν στην Μερσίνα, μία πόλη στην νότια Τουρκία, αφού πρώτα για 24 ώρες οι Τούρκοι τους κράτησαν στην Ταρσό, την πατρίδα του Αποστόλου Παύλου. Στην Μερσίνα έμειναν για 45 ημέρες σε ένα καταυλισμό μέχρι να έρθει ένα φορτηγό πλοίο που το έλεγαν «ΠΑΝΤΕΛΗΣ» για να τους μεταφέρει στην Ελλάδα. Σε όλο αυτό το διάστημα, οι ασθένειες, οι κακουχίες, η πείνα, η κακή μεταχείριση από τους Τούρκους, οδήγησαν πολλούς ανθρώπους στο θάνατο.

Κατά την προετοιμασία της αποχώρησης από το Προκόπιο οι χριστιανοί και οι ιερείς των εκκλησιών, μετά από άδεια των Τούρκων, συγκέντρωσαν βιβλία, χριστιανικά κειμήλια και εικόνες των εκκλησιών, τα οποία δια της «επιτροπής των προσφύγων» τα έστειλαν στην Ελλάδα με πλοία από την Μερσίνα. Οι Τούρκοι όμως δεν επέτρεπαν να πάρουν μαζί τους οι Χριστιανοί το σκήνωμα του Αγίου Ιωάννου του Ρώσου και σφράγισαν την εκκλησία. Ένας χριστιανός που ήταν κλειδαράς είπε στον ιερέα: «εγώ θα βγάλω τον Άγιο το βράδυ αλλά πρέπει να βρεθεί μια οικογένεια που θα εγγυηθεί ότι θα τον μεταφέρει στην Ελλάδα». Η οικογένεια αυτή ήταν του Παναγιώτη Παπαδόπουλου, που αργότερα εγκαταστάθηκε στην Ελευσίνα. Πράγματι, το βράδυ κατάφεραν και έβγαλαν τον Άγιο Ιωάννη τον Ρώσο, τον τύλιξαν σε κιλίμια (είδος χαλιού) και τον έκρυψαν σε μπαούλο. Στο καράβι δεν είπαν τίποτα για ασφάλεια, αλλά ο Άγιος θαυματουργήσε, γιατί το βαπόρι κοντά στην Ρόδο, εν μέσω τρικυμίας, έπαθε μια βλάβη στο άξονα της μηχανής, την οποία όμως δεν είχαν εντοπίσει, μέχρι που στον ύπνο του ο καπετάνιος, είδε έναν νέο να του λέει: «τί κοιμάσαι, ο κόσμος θα πνιγεί, δεν κοιτάς εκεί που έχει χαλάσει και τον πήρε από το χέρι και τον πήγε στο άξονα που είχε βλάβη». Ο καπετάνιος ταραγμένος ξύπνησε και πήγε στο σημείο και διαπίστωσε ότι ο άξονας ήταν έτοιμος να φύγει από την θέση του και πρόλαβαν να τον φτιάξουν. Αν δεν προλάβαιναν θα ήταν καταστροφικό, γιατί δεν θα μπορούσαν μετά να κάνουν τίποτα, θα χρειαζόταν συνεργείο. Την επόμενη ημέρα, ρώτησε εάν κουβαλούσαν οι Χριστιανοί κάποια εικόνα. Τότε του είπαν ότι κουβαλούσαν στα αμπάρια με τα πράγματα τον Άγιο, όπου και τον εντόπισαν κάτω- κάτω αναποδογυρισμένο, τον μετέφεραν επάνω στο σαλόνι του πλοίου όπου έκαναν παράκληση. Μάλιστα κατά την παράκληση σταμάτησε και η τρικυμία.

Το πλοίο συνολικά έκανε 8 ημέρες για να φτάσει στην Ψυττάλεια, σε ένα μικρό νησάκι έξω από τον Πειραιά. Και εκεί οι συνθήκες ήταν δύσκολες, αφού είχε φτάσει ο Νοέμβριος και ήταν χειμώνας. Τους καταγράψανε*, τους κουρέψανε και του τους κράτησαν σε καραντίνα για 25 ημέρες. Σε όλο αυτό το διάστημα ζούσαν σε σκηνές, είχε συσσίτιο και πλενόντουσαν στην ύπαιθρο με κρύο νερό. Κάποιοι ηλικιωμένοι δεν άντεξαν. Μετά τους πήγαιναν σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Εκείνος με τον πατέρα και τα αδέρφια του μεταφέρθηκαν στην Σκύρο, σε ένα σχεδόν άγονο νησί την εποχή εκείνη. Η τροφή ήταν λιγοστή και καράβι δεν έστελναν συχνά με αποτέλεσμα να υποφέρουν από πείνα. Ο ντόπιος πληθυσμός δεν τους ήθελε, γιατί και για αυτούς τους ανθρώπους δεν υπήρχε τροφή και νερό. Η κυβέρνηση τους υποχρέωσε να παραχωρήσουν από ένα δωμάτιο στο κάθε σπίτι για να μείνουν οι πρόσφυγες. Στην Σκύρο ανήμερα των Χριστουγέννων όταν ήταν στην εκκλησία ο Πάτερ Χρυσόστομος, τότε σε ηλικία 10 ετών, ζήτησε και είπε τον *Απόστολο* και όταν ο πρόεδρος της κοινότητας, που τον έλεγαν Στεφανίδη τον άκουσε αμέσως απευθύνθηκε στους ντόπιους και είπε: «κοιτάξτε αυτούς τους ανθρώπους, από εκεί που ήρθαν πόσο θρησκευόμενοι είναι, βλέπετε αυτό το παιδάκι, φέρτε ένα δικό μας στην ηλικία του να πει τον *Απόστολο*», από τότε άλλαξε η συμπεριφορά των Σκυριανών και βελτιώθηκε λίγο η ζωή όλων. Στις 25 Μαρτίου του 1925, τους ανακοίνωσαν ότι θα τους μεταφέρουν στην Εύβοια, σε μια περιοχή που την έλεγαν Αχμέτ Αγά, σε ένα καταυλισμό που έζησαν σε σκηνές για 2 χρόνια μέχρι που χτίστηκαν τα πρώτα σπίτια. Η περιοχή αυτή είναι το

σημερινό νέο Προκόπιο της Ευβοίας, που μετά από χρόνια και αφού χτίστηκε η εκκλησία, μεταφέρθηκε από την Χαλκίδα όπου βρισκόταν, ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος.

Ο πατήρ Χρυσόστομος Ενωτιάδης κατά την διάρκεια της ζωής του υπηρέτησε στις τάξεις του Ελληνικού Στρατού από τον Σεπτέμβριο του 1938 έως την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα και την συνθηκολόγηση. Συμμετείχε στον ελληνοϊταλικό πόλεμο στο Αλβανικό μέτωπο. Επέστρεψε στο Προκόπιο Ευβοίας, όπου παντρεύτηκε στις 20 Ιουλίου του 1941 την Ελένη Στυλιανίδου - Ενωτιάδη. Έκαναν πέντε παιδιά εκ των οποίων τα τρία διατηρήθηκαν εν ζωή. Στις 6 Δεκεμβρίου του 1946 για λόγους εργασίας και σπουδών, μετακόμισε με την οικογένειά του στην Νέα Ιωνία Αττικής, μια περιοχή όπου είχαν εγκατασταθεί Μικρασιάτες πρόσφυγες από την Ιωνία, την Σμύρνη, την Σινασό Καππαδοκίας, την Καισάρεια, την Σαφράμπολη και άλλες περιοχές των αλησμόνητων πατρίδων της Μικράς Ασίας και του Πόντου. Στην συνέχεια, παράλληλα με την εργασία του, αποφοίτησε από το νυχτερινό γυμνάσιο και μετά την ολοκλήρωση της φοίτησής του στη Ριζάρειο εκκλησιαστική σχολή, εισήλθε στις τάξεις του ιερού κλήρου. Διετέλεσε ιερέας αρχικά για 5 χρόνια στον Ιερό ναό Αγίου Κωνσταντίνου στην Νέα Ιωνία και εν συνεχεία για όλα τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του στον μητροπολιτικό ναό των Αγίων Αναργύρων της Νέας Ιωνίας.

Από τα τρία παιδιά του απέκτησε εγγόνια και δισέγγονα, ένα εκ των οποίων είναι και ο μαθητής του Α΄3 τμήματος του Ζαννείου Προτύπου Γυμνασίου Άγγελος Ενωτιάδης. Κοιμήθηκε στις 6 Αυγούστου 1998, ανήμερα της εορτής της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος.

* Η άφιξη των προσφύγων στην Ελλάδα δεν ήταν ένα ευχάριστο γεγονός, για μεγάλο μέρος του ντόπιου πληθυσμού. Η Ελλάδα από τους Βαλκανικούς Πολέμους είχε πολλά χιλιάδες θύματα και κάποιοι ντόπιοι που δεν μπορούσαν να κατανοήσουν θέματα πολιτικής, θεωρούσαν υπεύθυνους για αυτό τους Μικρασιάτες Έλληνες Χριστιανούς, διότι θεωρούσαν ότι η ύπαρξή τους, οδήγησε την Ελλάδα στους Βαλκανικούς Πολέμους. Σε κάθε περίπτωση όμως, το γεγονός ήταν ότι στην Ελλάδα, μετά την Μικρασιατική καταστροφή υπήρχε πείνα και δυσκολίες και η άφιξη επιπρόσθετα των Μικρασιατών αύξησε αυτές τις δυσκολίες για κάποιους ντόπιους. Όλα αυτά ήταν γνωστά και αντιληπτά από τους Μικρασιάτες για αυτό και ο πατέρας του Πατήρ Χρυσόστομου Ενωτιάδη, στην καταγραφή στην Ψυττάλεια έδωσε το όνομα ΕΝΩΤΙΑΔΗΣ αντί του κανονικού επιθέτου της οικογένειας που ήταν ΚΟΥΠΕΛΟΓΛΟΥ. Το σκεπτικό στην επιλογή ήταν το εξής: «ΚΟΥΠΕ» στα τουρκικά σημαίνει σκουλαρίκι και στα αρχαία ελληνικά το σκουλαρίκι λέγεται «ΕΝΩΤΙΟ». Έτσι χρησιμοποιώντας την κατάληξη «ΑΔΗΣ» που ήταν μια κοινή κατάληξη σε πολλά ελληνικά ονόματα έφτιαξε το επίθετο «ΕΝΩΤΙΑΔΗΣ» το οποίο ακολούθησε την οικογένεια. Το επίθετο ΚΟΥΠΕΛΟΓΛΟΥ μεταγενέστερα το επανάφερε ένα παιδί από τα αδέρφια του πατρός Χρυσόστομου, το οποίο μετανάστευσε στην Αυστραλία και ακολουθεί τους απογόνους της οικογένειάς του.

Τον πατέρα Χρυσόστομο Ενωτιάδη μπορείτε να τον δείτε να μιλάει σχετικά εδώ:

https://www.youtube.com/watch?v=kc3Dr_sPCvA

